

”Djurgården” kan skapa frid i Ölands såriga historia

Musik har makten att göra historien levande. I det nya kördramat ”Djurgården” får vi ta del av en mörk period i Ölands historia. Människor träder fram och berättar om förtryck och fattigdom, men också om hur naturen kan vara som en hemlighetsfull och kraftfull medspelare i historiska skeenden.

Djurgården

Med: Kören Vokalharmonin, solisterna Eleonora Poignant, sopran, Anna Zander, alt, Karl Söderström, baryton och Simon Frank, tenor, Mika Takehara, slagverk, Dohyo Sol, barockluta, Mats Wallin, basklarinett.

Dirigent: Fredrik Malmberg.

Musik och libretto: Hans Gurstad-Nilsson.

Var: Borgholms slott.

När: Söndagen den 12 maj.

Arrangör: Kulturföreningen Chronotopia i samverkan med Ölands Hembygdsförbund.

Det var fullsatt på urpremiären av ”Djurgården” i söndags kväll. Den ägde rum i Drabantsalen på Borgholms slott, en sal i slottets inre där musikdramats stämningar liksom sitter i väggarnas tegelstenar och råa ytor. Där finns magin i berättelsen som något av en platsens ande.

”Djurgården” berättar och väver samman fragment ur Ölands historia under drygt två hundra år. 1569 reserverade kung Johan III hela Öland som en kunglig jaktpark. Folket förbjöds att jaga, att hålla hundar om inte djuren stympades till trebenthet, och att ta virke ur skogen för eget behov.

Kontrollerade och nära nog som slavar på sin ö blev det århundranden av fattigdom för allmogen samtidigt som de kunde se hur gästande kungligheter levde i överflöd. Först 1801 slutade djurgårdsinrättningen att gälla.

Kompositören Hans Gurstad-Nilsson har inspirerats av kunskaper från sin bakgrund som arkeolog och musiken är i många olika stilar, klassiskt, modernt och folkmusik. Han står också för librettot.

Under en dryg timme dras vi in i några människoöden genom musiken och kören Vokalharmonin under Fredrik Malmbergs ledning. Vi flyttas genom tidens lagringar tillbaka till djurgårdsinrättningens period. Anders Warg och hans mor Cecilia är huvudpersonerna och nu står inför Anders tinget, anklagad för att ha fällt en av furstens hjortar.

Skickligt gestaltas berättelsen med nerv och inlevelse. Foto: SUVAD MRKONJIC

Vi får följa dramat fram till dess spännande upplösning. De två första akterna är tunga av skräck för övermakten. Historiska brottstycken skapar scenen för dramats tredje akt, där spänningen koncentreras och man sitter blick stilla, lyssnar, och dras med.

Kören har en bärande roll i dramat. Skickligt gestaltas berättelsen med nerv, inlevelse och känsla av sångare av högsta klass. Musik på basklarinett, barockluta och slagverk skapar känslan av tidlöshet, öppet som det levande öländska landskapet med sitt alvar, sina mossmarker och källor. Den underbart överraskande och ljusa finalen lyfter livet och friheten och kanske tanken på att det finns en naturens egen mysteriösa kraft som är medskapare i en förändring. Och kören avslutar med en jublande glädjetriumf efter den poetiskt vackra epilogen om ett fridkallat land, en hymn om fred och frihet.

Så är "Djurgården" ett musikdrama som är allmängiltigt, ett verk man vill höra igen. Kanske kan musik förändra det förflutna. Kanske till och med skipa någon slags rättvisa och skapa frid i såriga minnen av förtryck och ojämlikhet.

Lena Svensson